

ПЕРЕДМОВА

Революційна організація «Сімнадцяте листопада»

У ніч на 17 листопада 1973 року група грецьких студентів зібралася на території Афінського політехнічного університету на акцію протесту проти семирічної військової диктатури полковника Пападопулоса, що її, як вони вважали, підтримувало ЦРУ. Спецзагони поліції рушили на штурм. Крізь ворота на територію увірвалися танки. Тридцять чотири студенти були вбиті, вісімсот поранені.

Через два роки після тих подій голову місії ЦРУ в Афінах Річарда Велча вбили на очах у його дружини та водія. Терористи називали себе революційною організацією «Сімнадцяте листопада», скорочено 17Л. Це був перший акт їхньої помсти за атаку 1973 року.

За двадцять вісім років, з 1975-го до 2003-го, члени угруповання скоїли ще понад шістдесят смертельних нападів на американців і європейців, серед іншого, на них лежала відповідальність за ліквідацію британського військового аташе в Афінах у червні 2000-го. На відміну від схожих організацій — німецької «Фракції червоної армії» (RAF), італійських «Червоних бригад» (BR) та французької «Прямої дії» (AD), — особу жодного з членів цього угруповання не було встановлено, і жодного з них не затримали. Бюро з питань боротьби з тероризмом при Держдепартаменті США внесло «Сімнадцяте листопада» до списку найнебезпечніших міських терористичних угруповань у світі.

«Сімнадцяте листопада», яке колись називали останньою терористичною організацією марксистсько-ленінського спрямування у Європі, і досі існує.

«Моджахедін-е Халк» («Священні воїни народу»)

4 листопада 1979 року група іранських студентів-марксистів, що боролися проти впливу Сполучених Штатів на їхню країну, а особливо проти підтримки, яку ЦРУ надавало поваленому шахові

Пехлеві, штурмувала та допомогла захопити посольство США в Тегерані. Шістдесят три американські дипломати та ще три громадяни були взяті в заручники.

Спершу на боці радикальних студентів, які, за деякими оцінками, мали колись і до п'ятисот тисяч прибічників, був пореволюційний іранський уряд, проте вони виступали проти теократичного режиму аятоли Хомейні¹ і обстоювали марксистську нерелігійну демократію, що визнавала б рівність чоловіка і жінки. За це організацію почали переслідувати, більшість її членів разом із керівництвом зазнали катувань і були страчені загонами Іранської революційної армії. Ті ж, кому пощастило втекти, переховувалися. У 1993-му виконувачкою обов'язків лідера «Моджахедів іранського народу» було обрано Маріам Раджаві. За її сприяння були сформовані військові загони, до яких входили переважно жінки.

Організація брала участь у війні проти Ірану на боці Садама Хусейна. Після закінчення війни моджахеди допомогли Хімічному Алі² отруїти газом тисячі курдів та мааданів, так званих «болотних арабів». У винагороду Саддам Хусейн віддав у їхнє розпорядження табір Ашраф неподалік від іранського кордону. Кількість моджахедів скоротилася до 3800 осіб, і тепер це невелике угруповання бойовиків, яке очолюють переважно жінки.

Коли Маріам Раджаві опинилась у вигнанні у Франції, кілька найвідданіших їй жінок спалили себе на знак протесту.

Через діяльність на шкоду інтересам США Держдепартамент визнав «Моджахедін-е Халк» терористичною організацією, проте Пентагон за підтримки кількох сенаторів вимагав викреслити угруповання із цього списку, сподіваючись у можливій війні проти Ірану використовувати його членів як шпигунів та для розпалювання повстання всередині країни. «Моджахедін-е Халк» і досі існує.

У «Притулку пророцтв» ці дві терористичні організації об'єдналися для нищівної атаки на США.

¹ Рухолла Мусаві Хомейні (1902—1989) — верховний лідер Ірану з 1979 до 1989 року. (Тут і далі прим. пер.)

² Алі Гассан аль-Маджид (1941—2010) — двоюрідний брат Садама Хусейна, страчений за знищення курдського населення хімічною зброєю.

РОЗДІЛ I

Афіни, Греція

Рейвен Слейд розплющила очі і закліпала від світла, що струменіло крізь загразоване захисною сіткою вікно. Вона зіскочила з ліжка і підсунула матрац до стіни. Ставши на ньому навшпиньки, почала витягувати шию, намагаючись роздивитися світ ззовні. Побачивши обриси Акрополя та Парфенону на тлі вечірнього сонця, Рейвен зіслизнула на підлогу та вмостилася, схрестивши ноги, на вогкому матраці. У яку божевільню вона потрапила цього разу?

...сестричко, ми, по-моєму, цей, вже не в огайо...

Давненько вона не чула цього високого голосу у своїй голові. Краще не звертати уваги.

Рейвен втупилася в пов'язки у себе на зап'ястях, потім обережно припідняла ту, що на правій руці, і застромила під неї палець. Колупнула нігтем засохлу кірку. Так, струп справжній. Отже, і вона теж реальна. Рейвен оберлась спиною об стіну, оббиту поветю, і прислухалась, чи не почує голосу сестри. Нічого. Провела рукою по грудях, талії, стегнах, гомілках. Вона знову була собою. Як приємно повернутися.

Крізь наглядове віконце почувся жіночий голос:

— Я зайду, Рейвен. Мені треба з тобою поговорити.

Віконце затулилось, і розчинилися двері. До палати ввійшла медсестра Фей Соєр.

Рейвен підвела очі й побачила гарну жінку середнього віку з гладеньким обличчям оливкового відтінку, темними очима та блискучою чорною косою, заплетеною навколо голови.

— Рейвен, я прийшла по тебе.

— Батько, цей, зняв примусовий нагляд для уникнення самогубства?

— Чергова медсестра каже, що ти вже три дні погоджуєшся співпрацювати.

— Тож я можу повернутися до обов'язків сестри-волонтерки?

— Містер Ясон Тедеску, новий пацієнт у лазареті, хоче з тобою поговорити. Він каже, що ти була його найкращою студенткою акторського мистецтва у Вейбриджському університеті.

— Звичайно. Я піду до нього.

— Спершу сходи помийся і одягнися.

У ванній медсестра допомогла їй прийняти душ і змінила пов'язки на руках. Коли вона подала Рейвен біло-червону уніформу, схожу на смугастий льодяник, дівчина усміхнулась:

— Коли вдягаю це, то завжди згадую Різдво.

— Ти даруєш усмішки пораненим солдатам та іншим хворим. Ти завжди у центрі уваги. Дозволь, я тебе гарно зачешу, перш ніж ти підеш до містера Тедеску.

Від різких дотиків щітки шкіру на голові посіпувало. Її ще ніхто не розчісував з того часу, як мати наклала на себе руки. Рейвен заплющила очі. Коли Соєр відклала щітку, вона прошепотіла:

— Не зупиняйся.

— Маєш гарний вигляд, Рейвен.

Вона розплющила очі й угледіла на своїй спідниці біляві пасма.

— Ти мені волосся повисмикувала, дурепо!

— Воно завжди трохи вилазить, нічого страшного.

Рейвен стиснула праву руку в кулак і замахнулася, але Соєр перехопила її в повітрі і викрутила за спину.

— Опануй себе, Рейвен, бо інакше писати у твоїй картці, що ти і далі розмовляєш з покійною сестрою.

— Ні! Я не хочу, щоб батько знову посадив мене під замок.

— Поводитимешся спокійно?

— Обіцяю.

— Ти вже багато разів обіцяти. Покажи руки, обидві.

Рейвен розтиснула пальці і змахнула руками перед собою.

— Бачиш?

— Гарзд. Ходімо до лазарету.

Вона рушила коридором слідом за Соєр, та раптом зупинилася.

— У чому річ, Рейвен?

— Я передумала.

— Ти мусиш відвідати містера Тедеску.

— Я нічого не мушу.

Соєр дістала з кишені запальничку і клацала нею, доки не спалахнуло полум'я.

— Забери це!

— Отже, тут ти, а не та інша. А тепер роби, що я сказала.

— Добре, тільки загаси її.

Соєр закрила запальничку і сховала назад до кишені.

— Ходімо, потіш містера Тедеску.

Молодий хлопець з кисневою маскою, що лежав на першому ліжку, помахав їй.

— Я сумував за тобою, Рейвен.

Вона поплескала його по руці.

— Одужуй.

Рейвен проходила поміж ліжок та інвалідних візків, махаючи хворим довкола себе. Вона почувалася королевою, що оглядає війська. Ті, хто не спав, послали їй повітряні поцілунки.

У протилежному кутку палати хтось крикнув:

— Гей ти, на візку, стули пельку і не заважай нам спати!

— Ти тут не сам, чорт забирай! — підхопив інший голос.

Наблизившись до напіврозсунутої ширми, Рейвен почула голос свого колишнього викладача акторського мистецтва, що патетично читав лекцію.

— Запам'ятайте, ця комедія Аристофана має антивоєнний сюжет. Головну героїню звать Лісістрата, що означає «та, що розганяє війська». Вона зупинила війну між Афінами і Спартою, намовивши жінок, що настраждалися без коханих, перестати спати зі своїми чоловіками.

Рейвен пригадала свою останню роль.

Розсуваючи ширму, вона продекламувала:

Ти знай своєї: розпали, підсмаж його,
Дратуй, кохай і не кохай улесливо,
Та пам'ятай, про що клялась над келихом¹.

Містер Тедеску, коротун з чималим черевцем, різко розвернувся на своєму візку.

— Рейвен?

Сойєр підштовхнула її ближче.

— Рейвен Слейд прийти, як ви їй просити, професоре.

— Я не професор! Мені... так і не дали цього звання. А де мої друзі з «Сімнадцятого листопада»?

— Вони поки не приїхати, містере Тедеску, але наша волонтерка Рейвен тут і готова покращити вам настрої.

Його сердитий погляд потеплішав.

— Моя улюблена студентка акторського мистецтва. Запам'ятовувала ролі дуже швидко і відчувала їх так тонко, як ніхто зі студентів. Мені треба в тебе дещо спитати, — він кинув на Сойєр гострий погляд. — Залиште нас. Це стосується лише мене та моєї протеже.

Сойєр відійшла, та Рейвен бачила її тінь по той бік ширми.

— Рейвен, підійди ближче, — покликав містер Тедеску.

Вона нахилилася до нього, намагаючись не виблювати від запаху поту, що струмками лився з її викладача.

— Пам'ятаєш нашу останню розмову у мене в кабінеті, після репетиції, перед тим як у тебе стався зрив?

Як можна таке забути?

Того пообіддя, сидячи в кріслі біля його столу, вона відчула, як той роздрочений паскудник лізе своїми товстими пальцями їй під спідницю. На щастя, вона здогадалася схрестити ноги. Лісістрата вчинила б так само. Тедеску, спотикаючись, побрів до туалету.

На столі Рейвен помітила стос паперів. На титульній сторінці було написано: операція «Зуби дракона». Вирішивши, що це, мабуть, текст нової п'єси, вона швидко пробігла рядки очима: три

¹ Рядки з комедії «Лісістрата» Аристофана, переклад Бориса Тена.

римовані катрени, схожі на пророцтва Нострадамуса. Тільки-но вона зібралася покласти їх на місце, як він повернувся, витираючи руки, і застав її з паперами в руках.

— Як ти посміла чіпати речі на моєму столі?

— Перепрошую, містере Тедеску. Я думала, це нова п'єса.

Він здійняв догори стиснутий кулак. Рейвен скочила на ноги, а він погнався за нею навколо столу.

— Не бийте мене.

Його зупинив стук у двері. Якийсь студент просунув голову в кабінет.

— Пробачте, що запізнився.

Вона відштовхнула Тедеску і вибігла в коридор.

І до цієї миті більше його не бачила.

— Містере Тедеску, думаєте, я могла забути той останній день?

Викладач швидко зиркнув у бік ширми, за якою виднілася постать Соєр.

— Ідіть звідси, сестро! Це приватна розмова!

Соєр відступила, до них долинуло лопотіння її взуття.

— Ти завжди миттєво запам'ятовувала ролі. Пригадуєш, що було в тих паперах?

...рейвен, твій паразит-учитель акторського мистецтва просить розіграти сцену з його п'єски в трьох актах про драконячі зуби...

Вона проігнорувала голос у голові і з пам'яті повторила йому прочитані колись рядки.

— Завдяки вашим лекціям я зрозуміла частину образів і алюзій, та все одно це якась нісенітниця.

— Справжнє значення цих пророцтв знають тільки мої товариші із «Сімнадцятого листопада» та МЕХ.

— Що, в біса, таке «Сімнадцяте листопада» та МЕХ?

Через настирливий високий голос у голові Рейвен не розчула відповіді Тедеску, та зненацька він нахилився вперед на своєму візку, схопив її обома руками за горло і почав душити.

— Я не можу відпустити тебе живою, сучко.

Рейвен спробувала вирватися, та він тримав її міцно. Пальці все дужче стискалися на її горлі.

Ширма з шурхотом розсунулась, і влетіла Фей Соїєр. Вона зацідила Тедеску кулаком по обличчю. Його пальці розтиснулися. Від другого удару він знепритомнів.

— Боже мій, саме вчасно. Він намагався мене вбити.

Соїєр помацала Тедеску пульс і гукнула санітарку, що саме проходила повз.

— Цей пацієнт знепритомнів. Коли отямитися, не випускати його з лазарету. І жодні відвідувачі.

Коли вони вийшли в коридор, Соїєр спитала:

— Що ти йому казати, що він аж на тебе накинеться?

Рейвен розкрила було рот, щоб процитувати ті три катрени, та згадала слова Тедеску, що ці рядки призначалися лише для людей із «Сімнадцятого листопада» та МЕХ.

— Та нічого. Він просто, цей, з катушок з'їхав.

Соїєр викрутила їй руку.

— Я почула про «Сімнадцяте листопада» і «Моджахедін-е Халк».

— Муджахені що?

— Відповідай, бо писати в картці, що маєш галюцинації і розмовляєш із мертвою сестрою. Батько знов тебе замикати.

Рейвен вивільнилася.

— Ну і біс із ним, пиши, що хочеш.

— Що тут коїться?

Рейвен обернулася на голос батька.

— Вона врятувала мені життя. Містер Тедеску хотів мене вбити. Але тепер вона погрожує написати в моїй картці, що в мене і далі не всі вдома.

Батько обернувся до Соїєр.

— Сестро, я сам із цим розберуся. Можете повертатися на пост біля палати військових.

Соїєр постояла мить, а тоді рушила геть, гордо карбуючи кроки.

— Рейвен, з тобою все нормально?

— Перш ніж напасти на мене, містер Тедеску запитав, чи пам'ятаю я зміст документів, які колись бачила на столі в нього в кабінеті. Я думала, що то текст п'єси. Але він сказав, що це його пророцтва, і наказав мені їх повторити. Потім він

заявив, що мусить мене вбити, бо план операції «Зуби дракона» мають знати тільки його товариші із «Сімнадцятого листопада» та МЕХ.

Батько схопив її за руку.

— Ходімо зі мною, хутчіш!

— Тату, про що це він? Що таке МЕХ?

Батько швидко втяг Рейвен до свого кабінету і замкнув двері.

— Немає часу пояснювати.

— Він наказав мені повторити три строфи, щоб перевірити, чи я їх пам'ятаю. Вони починалися...

— Не кажи.

— Чому?

— Якщо мене схоплять і допитуватимуть, я не думаю, що витримаю.

— Ти мене лякаєш.

— Вибач, але нам треба діяти швидко. Під загрозою можуть опинитися тисячі життів. Слухай мій голос. Ти вже не раз чула цю команду: Рейвен¹, до гнізда.

...він гіпнотизує тебе, рейвен, не слухай...

Вона чула застережливий голос сестри, та очі заплющувалися мимохіть.

— Повтори команду за мною, Рейвен.

Вона прошепотіла: «Рейвен, до гнізда», — і обм'якла.

Тоді відчула, як батько кладе руку їй на чоло.

— Рейвен, ти знову заснеш, як засинала вже багато разів. Міцно-міцно. Ти бачиш, як квилять плакучі верби. Вдихаєш солодкі пахощі троянд у саду. Відчуваєш подих вітру на обличчі. Поглянь на жовтих і помаранчевих метеликів. Не звертай уваги на голос сестри-близнючки у голові, бо вона заздрить, що ти народилася живою, а вона — ні. А тепер спи. Спи міцно, поки я не скажу тобі прокинутися.

...стережись, рейвен, раніше він завжди пояснював, чому гіпнотизує тебе, не піддавайся...

Надто пізно. Вона вже була в саду, лежала на траві. Його голос гучно лунав у тиші.

¹ Raven (англ.) — ворон.

— Ти не пам'ятатимеш пророцтв Ясона Тедеску. Вони будуть захищені у глибинах твоєї підсвідомості, їх охоронятиме і не випустить звідти твоя боязнь вогню і боязнь висоти твоєї сестри. Тільки коли почувеш фрази «Сімнадцяте листопада» знешкоджено і «Моджахедін-е Халк» знешкоджено, ти знову згадаєш зміст пророцтв і зможеш повторити їх ЦРУ чи ФБР. А тепер повтори слова про «Сімнадцяте листопада» та «Моджахедін-е Халк», які знімуть блок із пророцтв.

— «Сімнадцяте листопада» знешкоджено. «Моджахедін-е Халк» знешкоджено.

— Коли я порахую до п'яти і скажу: «Рейвен, лети», — ти прокинешся. Один, два, три, чотири, п'ять. Рейвен, лети.

Вона розплющила очі.

— Рейвен, що ти пам'ятаєш?

— Що одягалася після того, як медсестра Соїєр розчесала мені волосся.

— Чудово. А тепер ходи зі мною до кімнати відпочинку, роздаватимеш солдатам сік і тістечка.

Усе ще тремтячи, Рейвен разом із батьком вийшла з кабінету.

— Не забудь: для їхнього, та й для твого лікування корисно, щоб наші поранені американські і грецькі військові вилили комусь ті жахіття, що вони пережили під час бойових дій, — він легенько підштовхнув її до кімнати відпочинку. — Тільки не фліртувати.

Рейвен зупинилася на порозі. Чоловіки в інвалідних візках розверталися й усміхалися їй, у декого з них була загіпсована рука або нога. Ті, хто грав у доміно, махали їй, відірвавшись від гри.

За скляною перегородкою Рейвен побачила Соїєр, що сиділа на сестринському посту і спостерігала.

Кроком моделі вона продефілювала до кімнати. Тут сцена чи знімальний майданчик? Проходячи поміж пацієнтів, Рейвен відчувала, що їм хочеться її торкнутися. Більшість із них лікувалися чи то від військового неврозу, чи від фронтової виснаженості. Як це тепер називається? Ага, посттравматичний стресовий розлад. Судячи з того, як вони на неї дивилися, стрес у них справді чималенький.